

Tyras, Cetatea Albă/Belhorod-Dnistros' kjj, I. *Săpături 1996-1999*, Editura Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2002, 294 p (+ pl.), 19 fig.

Volumul de față, rod al colaborării dintre Institutul Român de Tracologie și Institutul de Arheologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, înfățișează rezultatele săpăturilor arheologice în perioada 1996-1999. Editorii sunt profesorii Petre Roman și Sergej Kryzickij, iar redactorii – dr. Victor Cojocaru și dr. Tat'jana L. Samojlova.

După *Cuvântul înainte* (P. Roman) și *Din partea redacției* (S. D. Kryzickij), T. L. Samojlova prezintă în limba rusă *Istoria cercetării anticului Tyras și a Belgorodului medieval*, în care sunt relevate contribuțiile investigațiilor arheologice, o lungă listă a istoricilor și epigrafiștilor care au contribuit prin studiile lor la întocmirea unei istorii generale a orașului de la limanul Nistrului. Un loc important ocupă volumele: *Antičnaja Tira i*

srednevekovyj Belgorod, Kiev, 1979 și P. O. Karyškovskij, I. B. Klejman, *Drevnyi gorod Tira*, Kiev, 1985. Sunt amintite principalele rezultate ale explorărilor din epoca interbelică conduse de Paul Nicorescu. În ansamblu un studiu deosebit de util prin ampla bibliografie și considerațiile asupra stadiului cercetărilor și rezultatelor obținute.

Ionel Cândea, cel care a efectuat săpături arheologice în cetatea medievală, prezintă studiul *Cetatea Albă (La Cité Blanche) dans l'historiographie roumaine*. Îi succede studiul amplu, miezul volumului, *Raport privind săpăturile arheologice de la Tyras efectuate între 1996 și 1999* semnat de T. L. Samojlova, Victor Cojocaru, G. S. Boguslavskij, cu elemente generale și de amănunt, însoțit de o bogată ilustrare a siturilor cercetate și a materialelor descoperite (72 planșe). Studiul apare și în limba rusă, având un rezumat și în limba germană.

Profesorul S. D. Kryzickij prezintă *O posibilă estimare cantitativă a populației orașului antic Tyras*, iar Victor Cojocaru trei articole în limba germană: *Neues über den*

³⁹ N. N. Pușcașu, V.-M. Pușcașu, *Mărturii de civilizație și de urbanizare medievală descoperite în vatra istorică a lașilor*, în *RMMMLA*, 2, 1983, XIV, p. 20-63 (după prezentarea exhaustivă a săpăturii, aflăm că s-au descoperit 152 de monede, fără nici o altă precizare).

Achilleuskult im nordwestlichen Schwarzmeeraum; Epigraphische Notizen; Neue Münzen von Tyras aus einer ukrainischen Privatsammlung. Alte contribuții privind istoria antică și medievală aparțin lui: G. V. Batizat, „Megaran” *Cups from the Excavations at Tyras in 1996-1999*; A. V. Gudkova, *Tyras und Budžakbevölkerung in I. Hälfte des I. Jahrtausends n. Chr.*; G. S. Pogislavskij, *Polivnaja keramika iz raskopok Belgorod-Tirskoj ekspedicii*; S. P. Smoljaninova, M. M. Fokeev, *Rezul'taty*

obsledovanija pamjatnikov sel'skoj okrugi antičnoj Tiry i srednevekovogo Belgoroda.

Întreaga lucrare, cu o finută grafică corespunzătoare, este accesibilă și cercetătorilor care nu au limba maternă româna sau rusa. O realizare de excepție a colectivelor din două Institute la care contribuția colegului Victor Cojocaru este importantă.

SILVIU SANIE